

Резултати FADN истраживања у 2018. години Селекцијски план и активности за 2020. годину

мр Мирјана Бојчевски, Зорица Кукић

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Др Раде Поповић

Универзитет у Новом Саду, Економски факултет Суботица

- Истраживање о структури газдинства 2018. и FADN узорак.
- План за избор пољопривредних газдинстава, план активности и рокови за 2020. годину.
- Карактеристике економских индикатора FADN система
- Стандардни резултати Србија 2018.
- FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*)
- Поређење FADN резултата ПГ-а у Србији и ЕУ-28 у 2017.
- Техничка ефикасност ПГ-а у Србији и неким земљама Европске уније у 2017.

СТРУКТУРА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА

✓ ПОПИС ПОЉОПРИВРЕДЕ 2012.

- Спроводи се на 10 година
- сва газдинства

ПОПИС ПОЉОПРИВРЕДЕ

• **631 552** газдинстава

- 3 770 милиона евра – стандардна вредност производње
- 6 000 евра - просечна стандардна вредност производње газдинства

✓ ИСТРАЖИВАЊЕ О ПОЉОПРИВРЕДНИМ ГАЗДИНСТВИМА (2018)

- спроводи се на 3 године
- на узорку

ИСТРАЖИВАЊЕ О ПОЉОПРИВРЕДНИМ ГАЗДИНСТВИМА

• **564.541** газдинстава

- 3 478.393 милиона евра – стандардна вредност производње
- 6 000 евра - просечна стандардна вредност производње газдинства

Србија - Север

Србија - Југ

**ДЕТАЉАН ОПИС
СТРУКТУРЕ
ГАЗДИНСТАВА ЗА
ИЗРАДУ ПЛАНА**

ДЕФИНИСАЊЕ И УСВАЈАЊЕ

- Регион
- Економска величина
- Тип производње

**ИЗРАЧУНАВАЊЕ
Коефицијента стандардне
вредности производње**

СТРУКТУРА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНАСТАВА ПО ТИПОЛОГИЈИ И ЕКОНОМСКОЈ ВЕЛИЧИНИ, 2018

Структура пољопривредних газдинстава по типологији и економској величини, 2018
(FSS 2018)

		Економска величина						Total	Total (ПОПИС 2012)
		3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-14		
1	Ратарство	46,244	36,580	10,375	903	74	92	94,266	47,309
2	Хортикултура у заштићеном простору	712	587	117	10			1,426	1,927
3	Хортикултура на отвореном	1,149	1,369	878	68	9	2	3,475	2,681
4	Виноградарство	368	262	50	18		1	699	265
5	Воћарство	14,781	12,342	1,792	89	9	3	29,016	5,198
6	Млечно говедарство	15,357	20,643	3,309	133	1	3	39,447	37,314
7	Различита стока која се напаса	3,045	4,168	1,421	51		3	8,688	22,727
8	Свињарство	1,941	2,289	1,198	185	7	22	5,641	3,421
9	Живинарство	70	197	424	189	48	12	940	1,363
10	Мешовита ратарско-сточарска производња	46,514	39,685	5,452	293	15	33	91,992	78,595
Све (2018)		130,180	118,122	25,017	1,939	163	170	275,591	200,800
Укупно (2012)		112,687	70,301	15,922	1,613	118	159	200,800	

СМАЊИО СЕ БРОЈ
ГАЗДИНАСТАВА У СРБИЈИ

ПОВЕЋАО ОКВИР ЗА FADN
УЗОРАК

ПОВЕЋАО БРОЈ
ГАЗДИНАСТАВА ПРЕКО 4000
ЕВРА

FADN – Захтеви у погледу узорка

- „Комерцијална газдинства”
 - > 90% пољопривредног земљишта
 - > 90% производње (вредност производње)
 - Прагови за сваку земљу
- Репрезентативан
 - На нивоу државе
 - На регионалном нивоу
- Учешће је добровољно
 - Пољопривредни произвођачи могу одбити да учествују

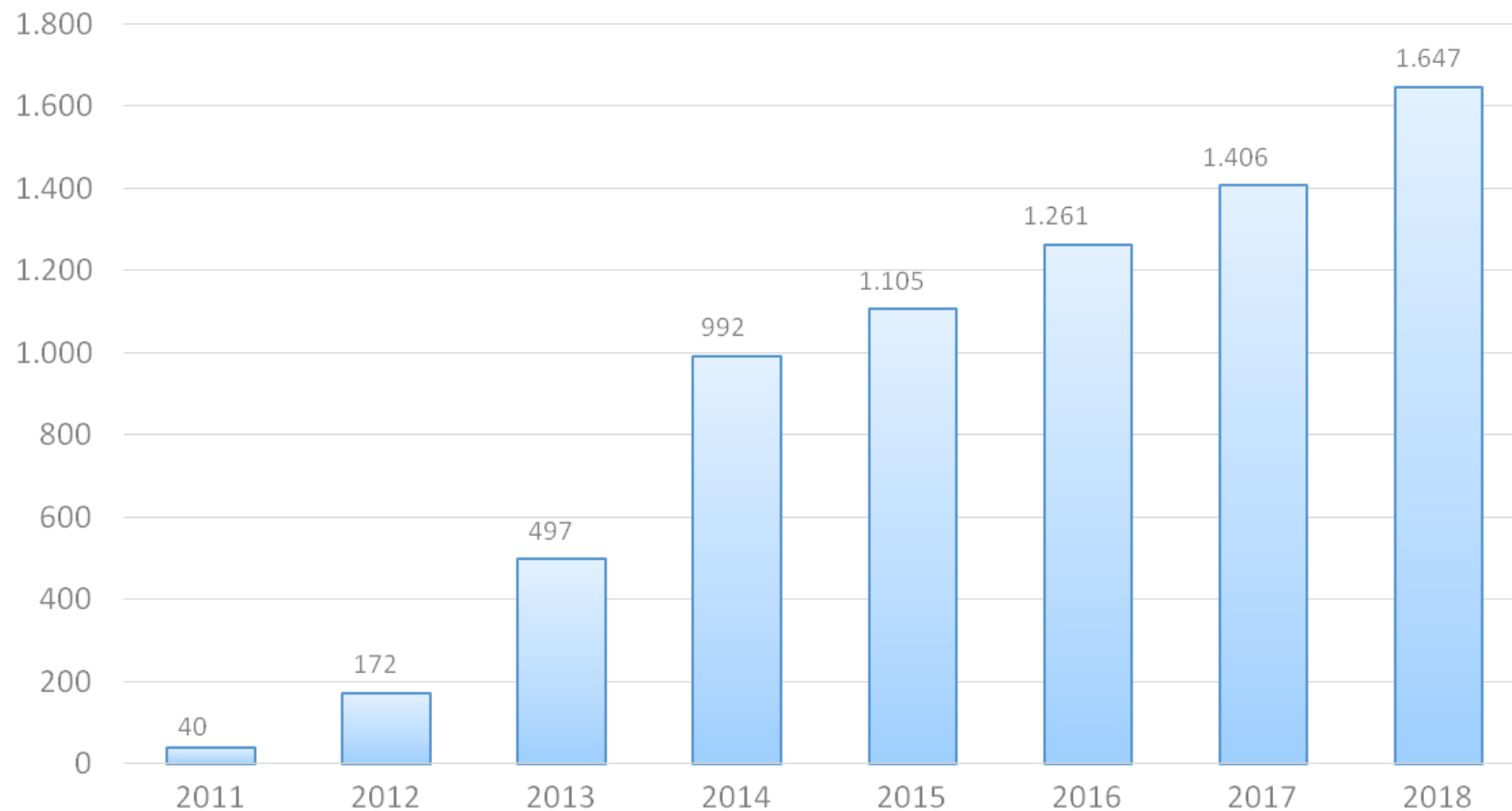
Покривеност FADN узорка (коришћено пољопривредно земљиште, број грла стоке)

Покривеност FADN узорка

Економска величина	Класе економске величине (еуро)	Испод лимита класе (еуро)	Број пољопривредних газдинстава	Проценат газдинстава	Коришћено пољопривредно земљиште (ha)	Проценат коришћеног пољопривредног земљишта	Total Стандард оутпут, mln €	Проценат газдинстава	Број грла стоке	Проценат броја грла стоке репрезентативног узорка
1		2,000	156,180	100%	181,801	100%	175	100%	79,097	100%
2	2,000	4,000	132,768	72%	309,994	95%	387	96%	139,007	96%
3	4,000	8,000	130,180	49%	529,058	86%	742	88%	278,308	89%
4	8,000	15,000	83,141	26%	591,865	71%	897	73%	358,670	74%
5	15,000	25,000	34,983	11%	439,258	54%	664	55%	268,757	56%
6	25,000	50,000	18,881	5%	424,406	41%	637	41%	249,336	42%
7	50,000	100,000	6,136	1%	294,064	29%	412	28%	145,833	29%
8	100,000	250,000	1,646	0%	191,658	20%	239	19%	86,959	21%
9	250,000	500,000	293	0%	84,157	15%	99	15%	41,715	17%
10	500,000	750,000	127	0%	67,342	12%	76	13%	35,806	15%
11	750,000	1,000,000	36	0%	46,603	10%	31	11%	6,018	13%
12	1,000,000	1,500,000	44	0%	62,459	9%	54	10%	15,860	13%
13	1,500,000	3,000,000	77	0%	122,310	7%	168	9%	50,928	12%
14	3,000,000		49	0%	130,918	4%	279	6%	177,544	9%
Total			564,541		3,475,893		4,860		1,933,840	

FADN узорак (2011-2018)

Структура пољопривредних газдинстава по типологији и економској величини, 2018.

FADN узорак

Структура пољопривредних газдинстава по типологији и економској величини, 2018.

FADN узорак		Економска величина						Total
		3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-14	
1	Ратарство	35	175	240	80		1	531
2	Хортикултура у заштићеном простору	5	10	7	1			23
3	Хортикултура на отвореном	6	21	13				40
4	Виноградарство	4	5	2				11
5	Воћарство	8	128	53	4			193
6	Млечно говедарство	15	212	107	4			338
7	Различита стока која се напаса	22	65	36				123
8	Свињарство	2	7	20	8	2		39
9	Живинарство	1	10	26	6	1		44
10	Мешовита ратарско-сточарска производња	24	168	94	18	1		305
Total		122	801	598	121	4	1	1.647

Број газдинстава у FSS и FADN узорак (СЕВЕР)

	3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-14	Total
Ратарство	19.222	24.242	9.208	801	69	88	53.629
Хортикултура у заштићеном простору	237	156	27	3	0	0	423
Хортикултура на отвореном	485	516	568	46	4	2	1.621
Виноградарство	42	87	21	4	0	1	155
Воћарство	2.143	3.115	1.009	53	8	3	6.331
Млечно говедарство	696	1.534	762	71	1	2	3.066
Различита стока која се напаса	606	944	464	25	0	0	2.039
Свињарство	521	702	710	101	2	18	2.055
Живинарство	10	97	172	86	25	6	396
Мешовита ратарско-сточарска производња	7.491	7.534	2.554	232	14	32	17.857
Све	31.452	38.928	15.494	1.423	123	152	87.571

FADN узорак 2018

	3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-14	Total
Ратарство	-6	-20	40	10	-5	-6	347
Хортикултура у заштићеном простору	3	2	0	1	0	0	7
Хортикултура на отвореном	2	2	-3	-3	0	0	11
Виноградарство	2	1	1	0	0	0	4
Воћарство	-1	19	4	-1	-1	0	51
Млечно говедарство	0	0	8	-3	0	0	27
Различита стока која се напаса	-1	3	-1	-2	0	0	12
Свињарство	1	-2	-7	-8	0	-1	7
Живинарство	0	2	9	-4	-1	-1	18
Мешовита ратарско-сточарска производња	2	2	4	3	0	-2	96
Све	32	159	289	97	2	1	580

Број газдинстава у FSS и FADN узорак (ЈУГ)

	3	4+5	6+7	8+9	10+11	12+13+14	Total
Ратарство	27.022	12.337	1.167	101	5	4	40.637
Хортикултура у заштићеном простору	475	432	89	7	0	0	1.003
Хортикултура на отвореном	663	853	311	23	5	0	1.855
Виноградарство	327	175	30	14	0	0	545
Воћарство	12.638	9.227	784	35	1	0	22.685
Млечно говедарство	14.661	19.109	2.548	63	0	1	36.381
Различита стока која се напаса	2.439	3.224	957	26	0	3	6.648
Свињарство	1.420	1.586	488	83	5	4	3.587
Живинарство	59	100	253	104	23	6	544
Мешовита ратарско-сточарска производња	39.023	32.151	2.898	61	1	1	74.135
Све	98.728	79.194	9.523	516	40	19	188.020

	3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-14	Total
Ратарство	23	99	54	8			184
Хортикултура у заштићеном простору	2	7	7				16
Хортикултура на отвореном	4	17	8				29
Виноградарство	2	4	1				7
Воћарство	7	99	35	1			142
Млечно говедарство	14	206	89	2			311
Различита стока која се напаса	22	58	31				111
Свињарство		6	16	8	2		32
Живинарство	1	8	14	3			26
Мешовита ратарско-сточарска производња	15	138	54	2			209
Све	90	642	309	24	2	0	1.067

FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*)

СТАНДАРДНИ РЕЗУЛТАТИ СРБИЈА 2018.

ПОРЕЂЕЊЕ СРБИЈА-ЕУ

Земље ЕУ – 2017. и Србија – 2018.

- База података (2014-2018)
- Подаци за поређење са ЕУ су коришћени за 2018. годину (2017)
- Стандардне резултате израчунава ИТ програм
- Неопходно унапређење квалитета података!
- Подаци су груписани према типовима, економској величини и региону

КАРАКТЕРИСТИКЕ FADN РЕЗУЛТАТИ ЕУ

- Сет електронски обрађених података Извештаја са пољопривредних газдинстава (*Farm Return Results*)
- Јединствена статистичка методологија
- Периодично се обрађује и објављује за све земље чланице (*EU Commission- DG AGRI*)
- Детаљно описују економску ситуацију различитих група пољопривредника Европске уније
- Подаци су доступни у јавној бази података (*FADN Public Database*)
- Најновији резултати на нивоу ЕУ од 2017. године (прелиминарни)
- Подаци су доступни за 28 земаља чланица
- Заједничка методологија
- Подаци су груписани према типу производње и економске величине
- Земље чланице одређују регионе за које се прикупљају, обрађују и објављују подаци

FADN ИНДИКАТОРИ ЕУ

ПРЕКО 172 ИНДИКАТОРА

- **Структура производње и приноси** (24 индикатора)
- **Укупна вредност производње** (25 индикатора)
- **Укупно уложена средства** (26 индикатора)
- **Подстицаји и порези** (7 индикатора)
- **Приходи** (9 индикатора)
- **Приход по годишњој јединици рада** (2 индикатора)
- **Биланс стања** (15 индикатора)
- **Финансијски индикатори** (6 индикатора)
- **Остало** 7 индикатора)

• **ТИПОЛОГИЈА**

(врста пољопривредне производње)

(49 типова пољопривредене производње - 10 основних)

Нпр: Ратарство, Млекарство, Мешовита, Испаша стоке, Повртарство, Воћарство

• **ЕКОНОМСКА ВЕЛИЧИНА**

(вредност производње)

• **РЕГИОНИ**

Север

Југ

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДЊИ

- Коришћено пољопривредно земљиште, учешће закупа
- Радна снага (плаћена и неплаћена)
- Условна грла стоке(LU)

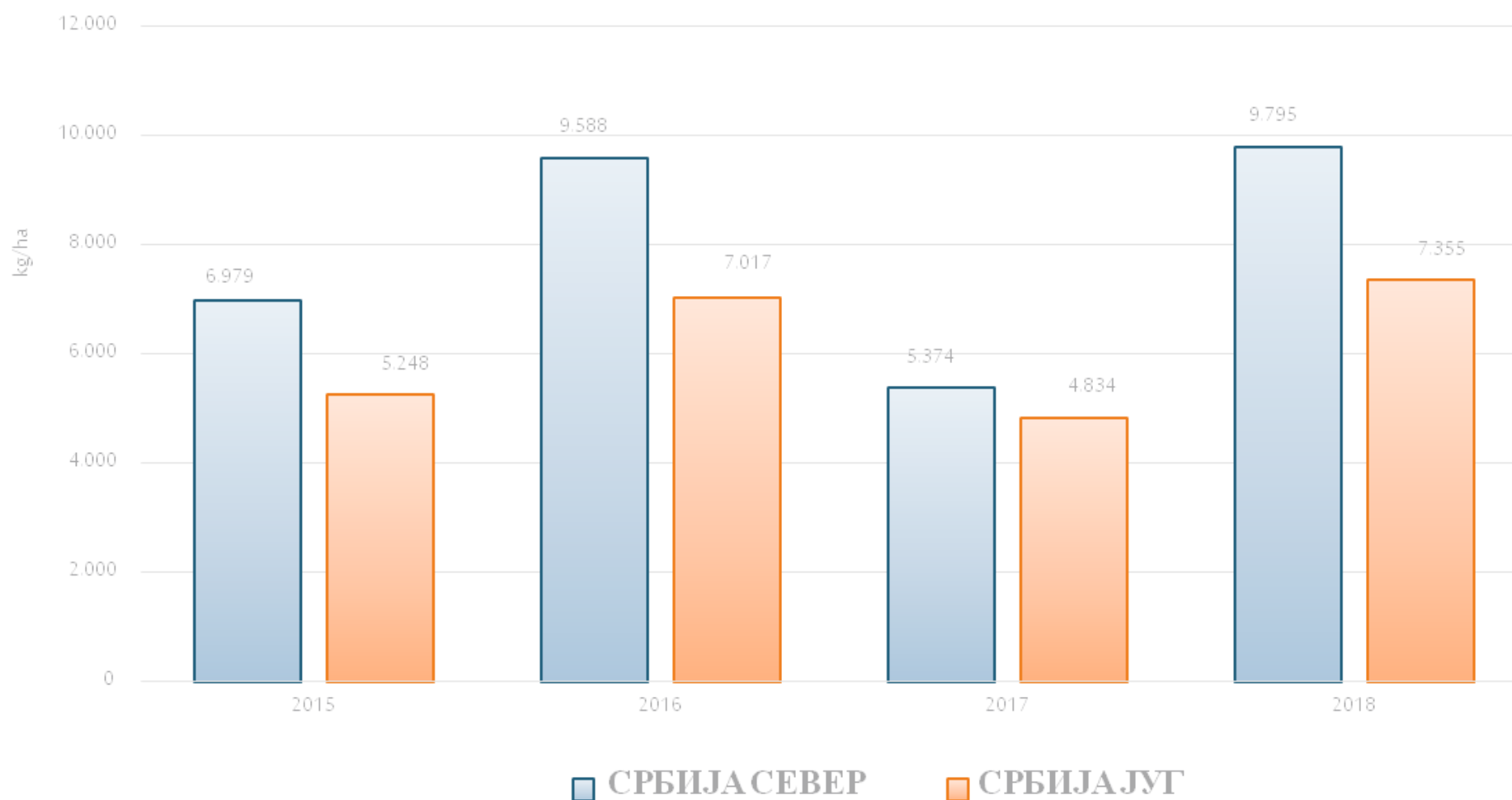
ПРОДУКТИВНОСТ

- Приноси (kg / ha)
- Млечност по крави ($kg / година$)
- Густина сточарске производње ($LU / forage area$)
- Укупна вредност производње по коришћеном пољ. земљишту
- Укуна вредност производње стоке

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ ВРЕДНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ

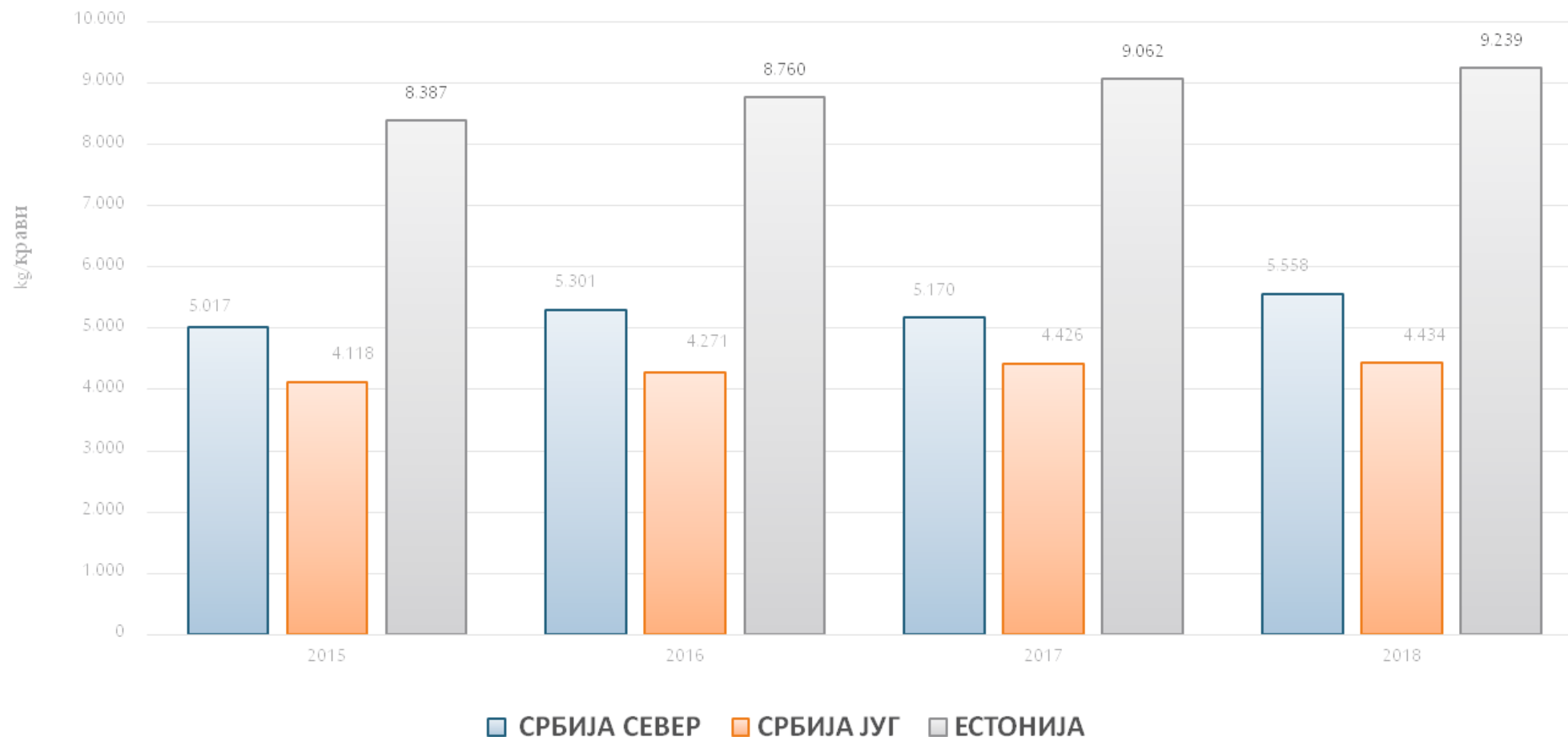
- Биљна производња, Сточарска производња и остале доходовне активности

ПРИНОС КУКУРУЗА (kg/ha)

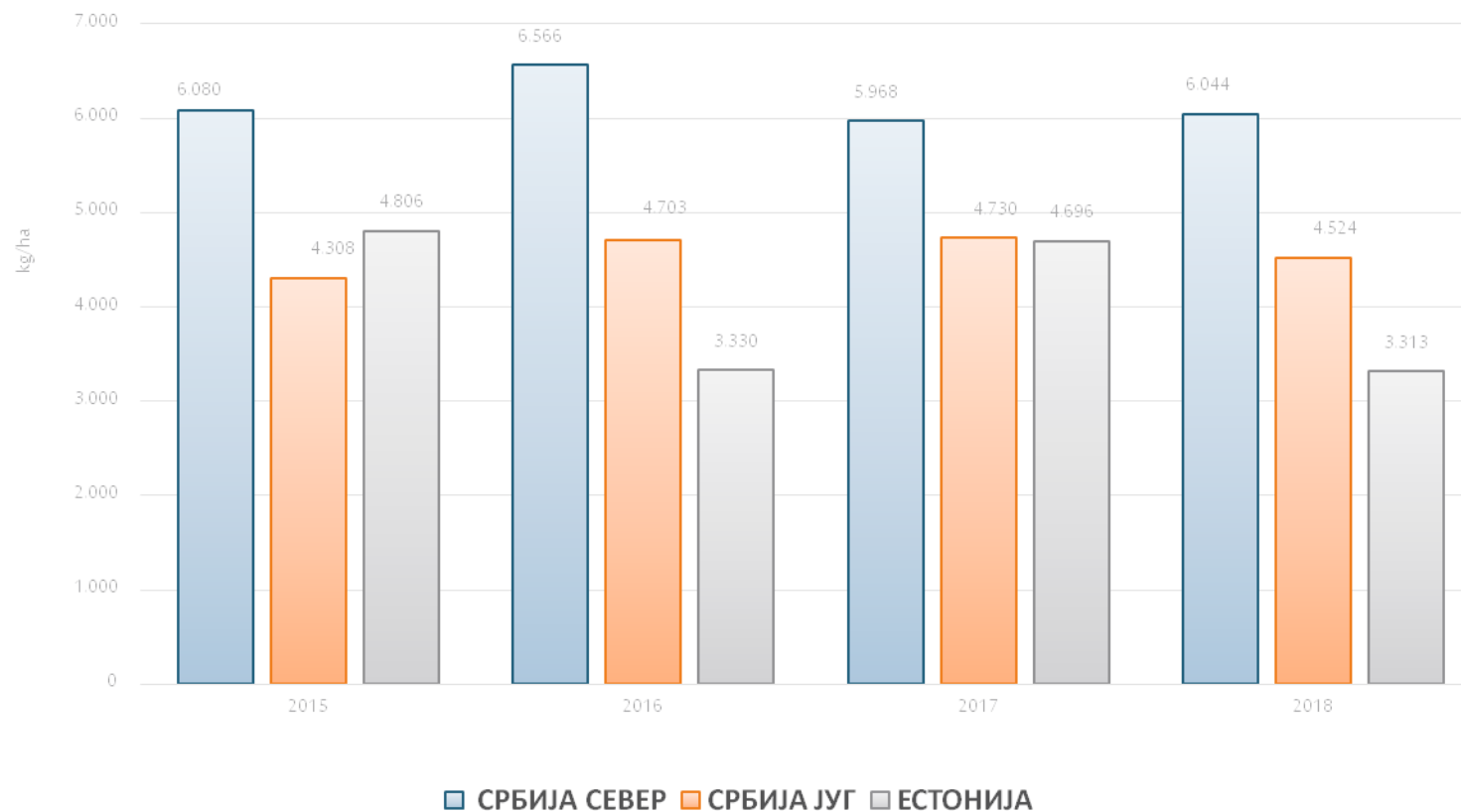
МЛЕЧНОСТ ПО КРАВИ kg/година

Србија Север, Србија Југ- Естонија

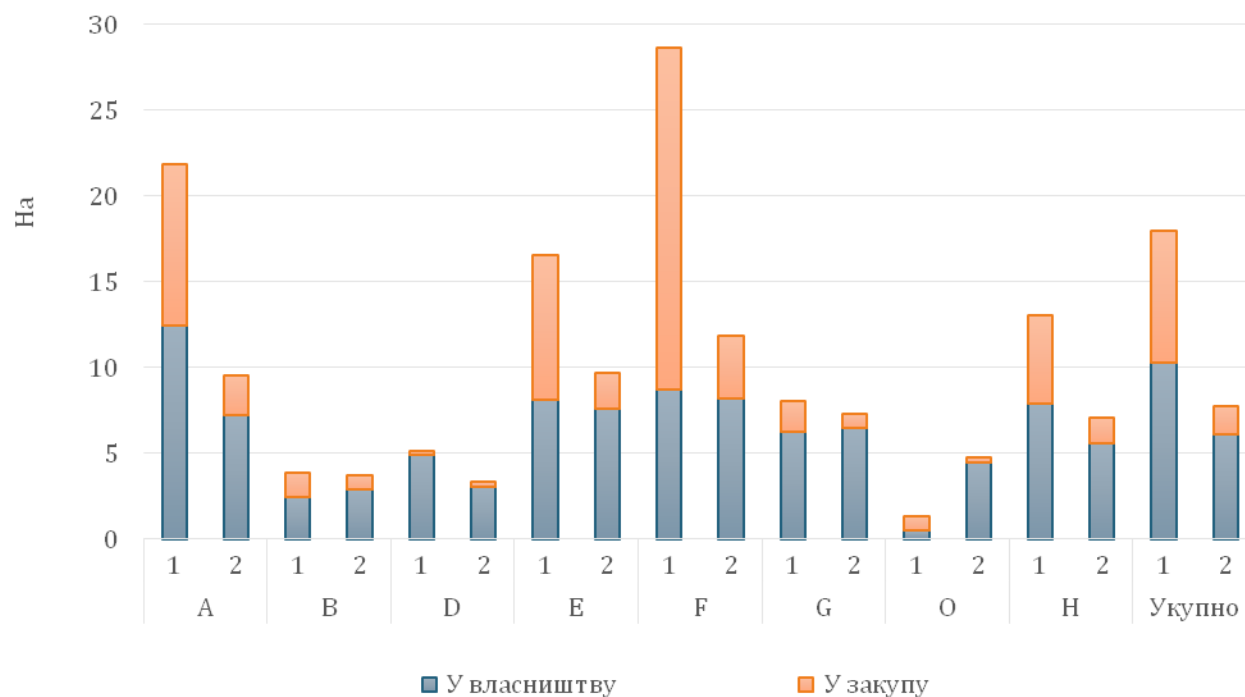

Принос пшенице, kg/ha

Србија Север, Србија Југ- Естонија

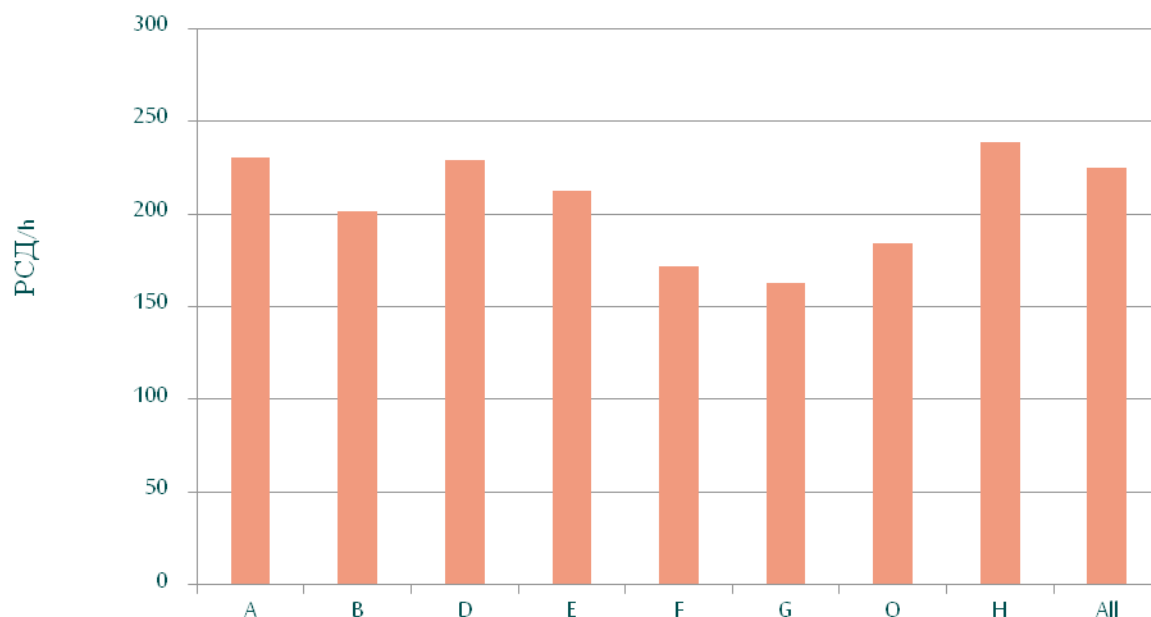

КОРИШЋЕНО ПОЉОПИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

- A Ратарство
- B Хортикултура у заштићеном простору
- B Хортикултура на отвореном
- D Виноградарство
- D Воћарство
- E Млечно говедарство
- F Различита стока која се напаса
- G Свињарство
- O Живинарство
- H Мешовита ратарско-сточарска производња

РАДНА СНАГА ПО ЧАСУ

- A Ратарство
- B Хортикултура у заштићеном простору
- B Хортикултура на отвореном
- D Виноградарство
- D Воћарство
- E Млечно говедарство
- F Различита стока која се напаса
- G Свињарство
- O Живинарство
- H Мешовита ратарско-сточарска производња

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ

- Специфични и режијски трошкови, спољни фактори, амортизација

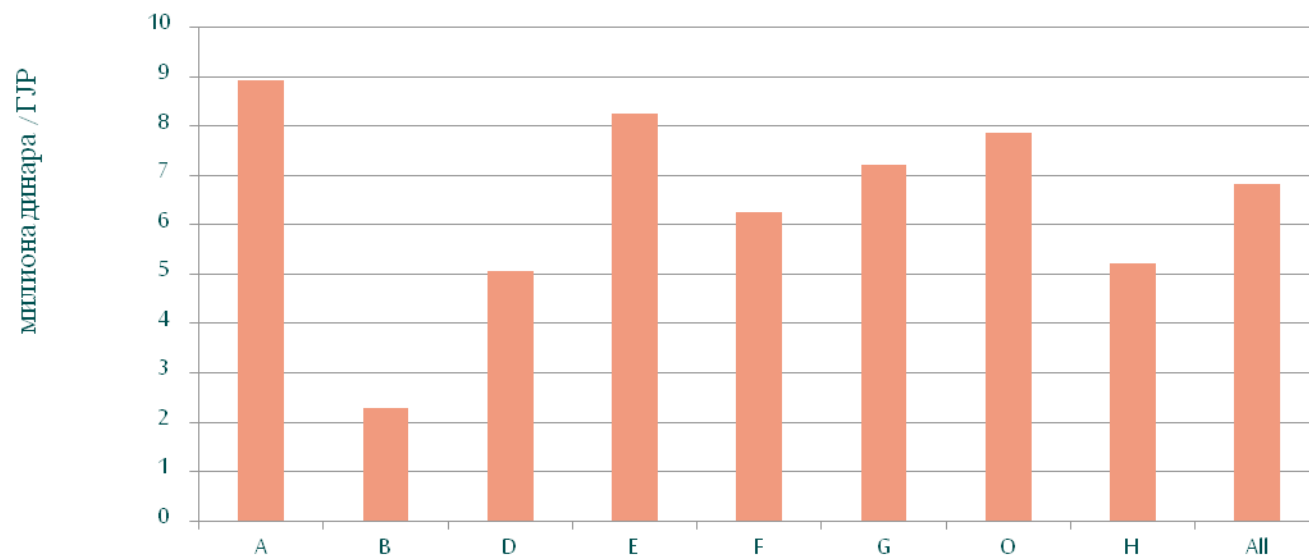
СУБВЕНЦИЈЕ

- Структура субвенција
- Субвенције (по КПП, УГ)
- Учешће субвенција у нето вредности производње
- Учешће субвенција у вредности производње

ИНДИКАТОРИ УЧИНКА (по газдинству, јединици рада ГРЈ)

- Бруто приход газдинства - *Gross Farm Income* (GFI)
- Нето додата вредност - *Farm Net value added* (FNVA)
- Приход газдинства - *Family Farm Income* (FFI)
- Условна добит – укључује обрчунату неплаћену радну снагу *Conditional Profit* (includes calculated unpaid labor costs)

ГОДИШЊИ ТРОШКОВИ ПО ГОДИШЊОЈ ЈЕДИНИЦИ РАДА (ГЈР)

- A Ратарство
- B Хортикултура у заштићеном простору
- B Хортикултура на отвореном
- D Виноградарство
- D Воћарство
- E Млечно говедарство
- F Различита стока која се напаса
- G Свињарство
- O Живинарство
- H Мешовита ратарско-сточарска производња

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

ОСТАЛИ ИНДИКАТОРИ:

- Средства и обавезе
- ✓ Структура средстава (трошкова); Дуговања

НИВО ИНВЕСТИЦИЈА И ИНВЕСТИЦИОНА ПОДРШКА

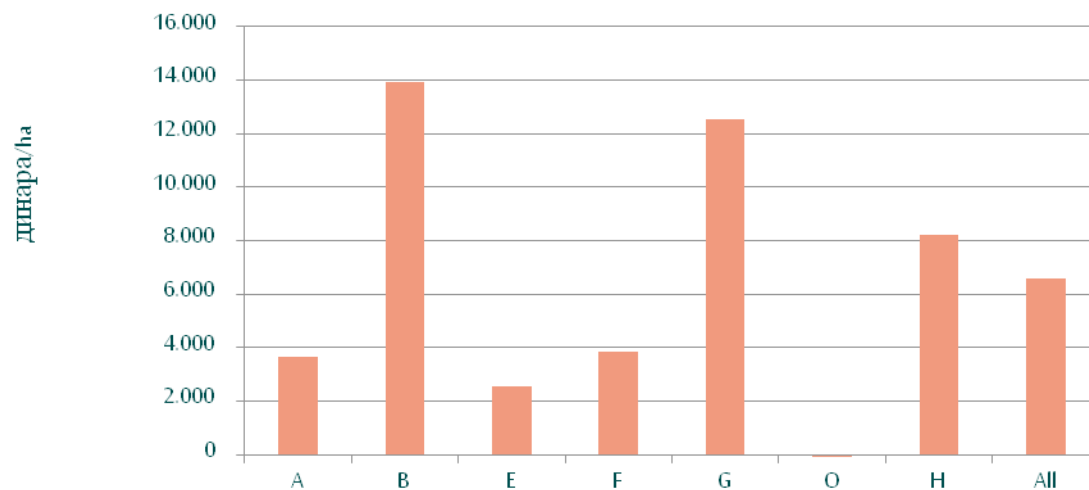
- ✓ Учешће инвестиционе подршке у вредности укупних инвестиција

СТРУКТУРА ПРИХОДА (FNVA, FFI)

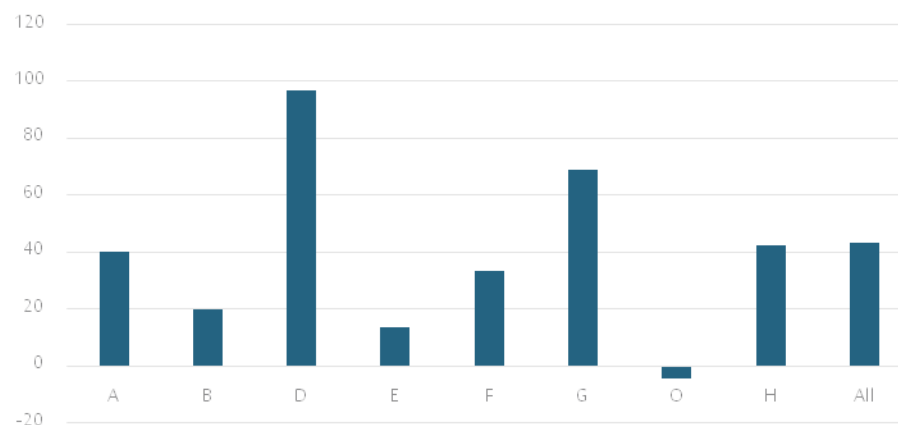
ИЗВЕДЕНИ ИНДИКАТОРИ

- ✓ Однос укупних улазних и укупних излазних вредности производње (*Output-Input ratio*)
- ✓ Радна снага (AWU per 100 ha of UAA, LU per AWU)
- ✓ Плате и плаћени радни сати
- ✓ итд.

ИНВЕСТИЦИЈЕ ПО ha И ГЈР

ИНВЕСТИЦИЈЕ ПО ГЈР

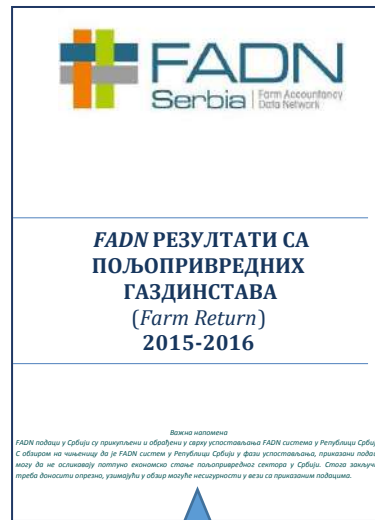

- A Ратарство
- B Хортикултура у заштићеном простору
- B Хортикултура на отвореном
- D Виноградарство
- D Воћарство
- E Млеко-говедарство
- F Различита стока која се напаса
- G Свињарство
- O Живинарство
- H Мешовита ратарско-сточарска производња

 FADN
Srbija | *Evropski razvojni fond*
Evropski fond za regionalni razvoj

 Vlada Vojvodine
Uprava za regionalni razvoj

 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivreke
Uprava za regionalni razvoj

2015

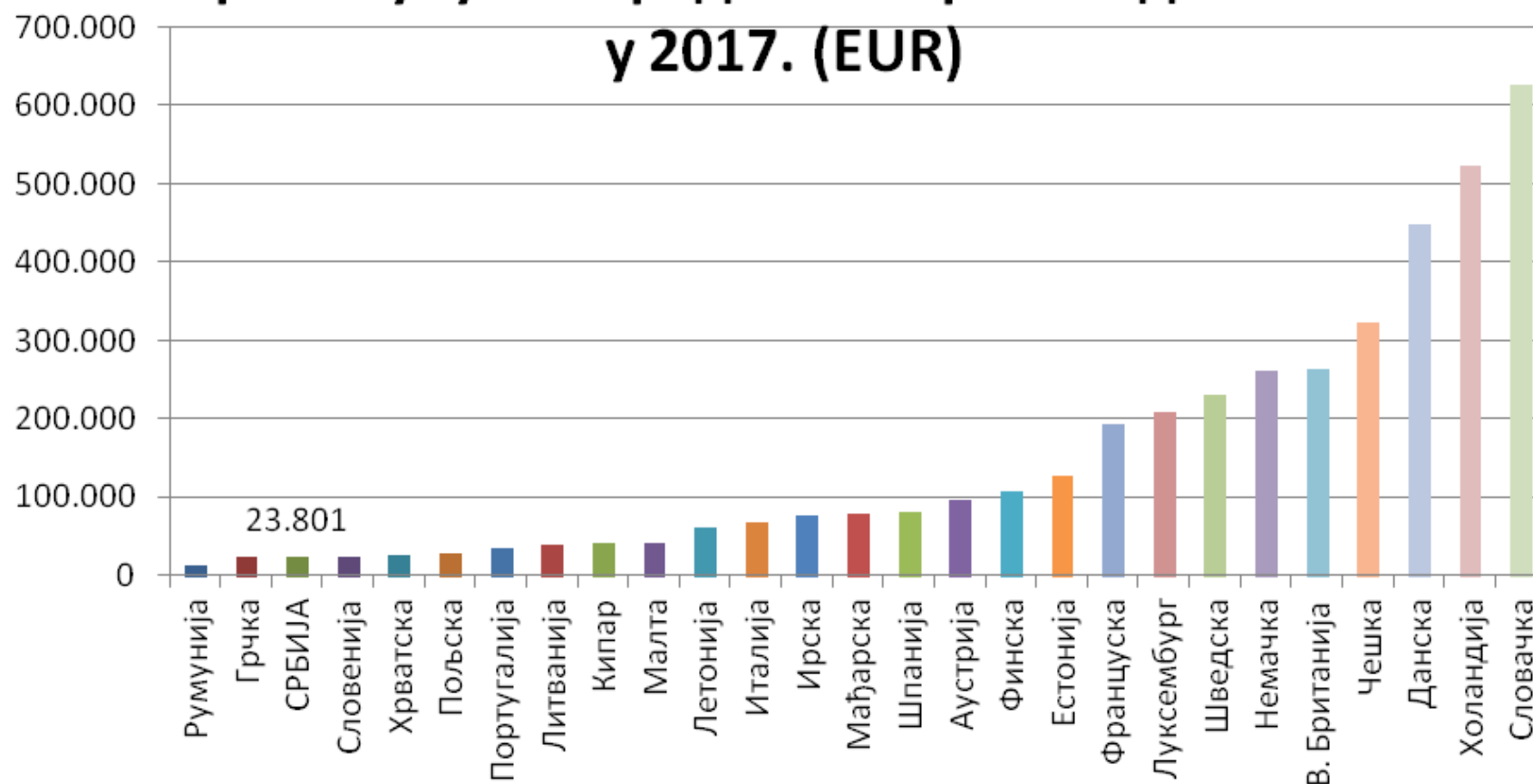
<http://ec.europa.eu/agriculture/rica/>

http://ec.europa.eu/agriculture/rca/database/database_en.cfm

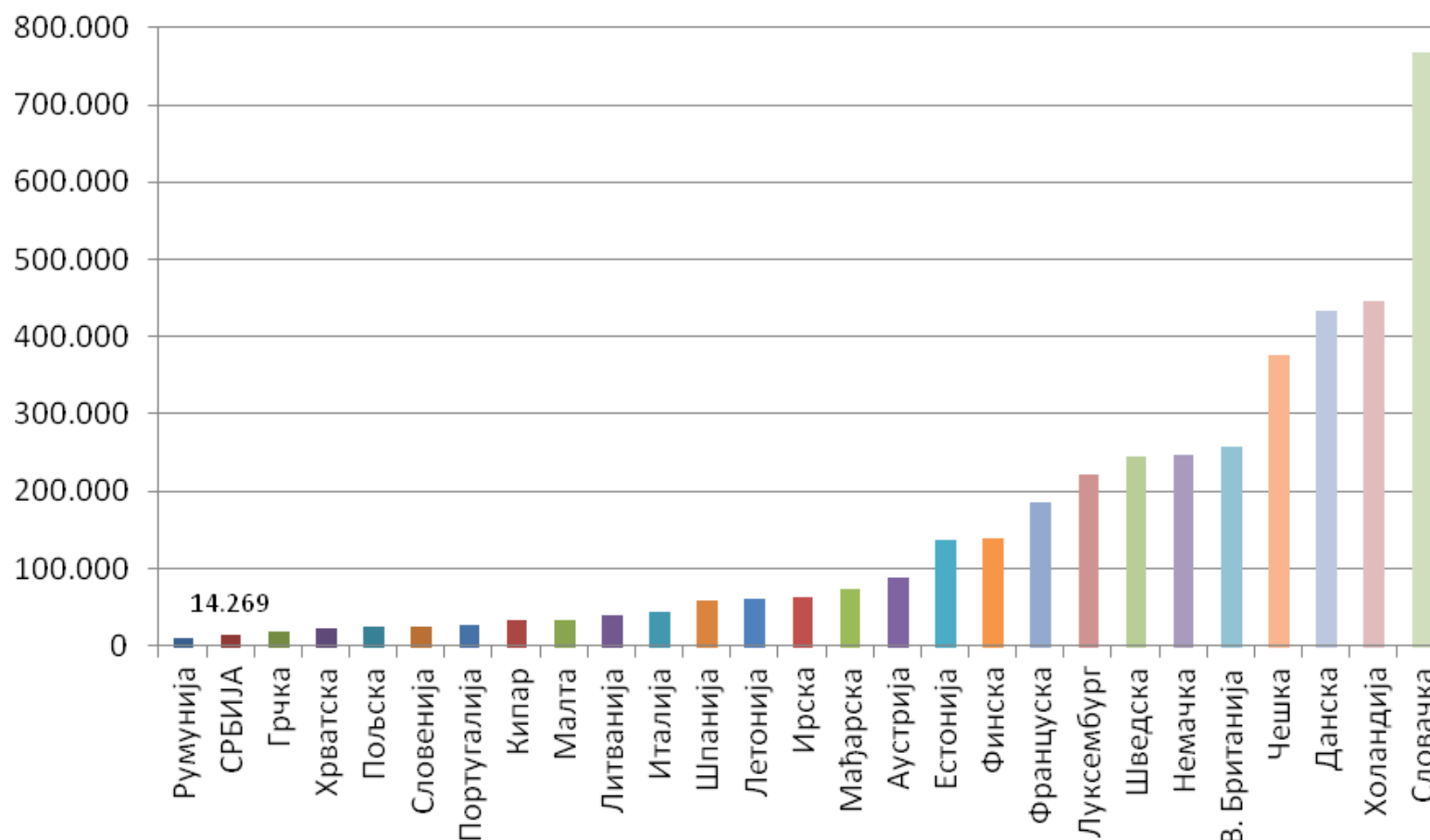
Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

Просек укупне вредности производње ПГ-а у 2017. (EUR)

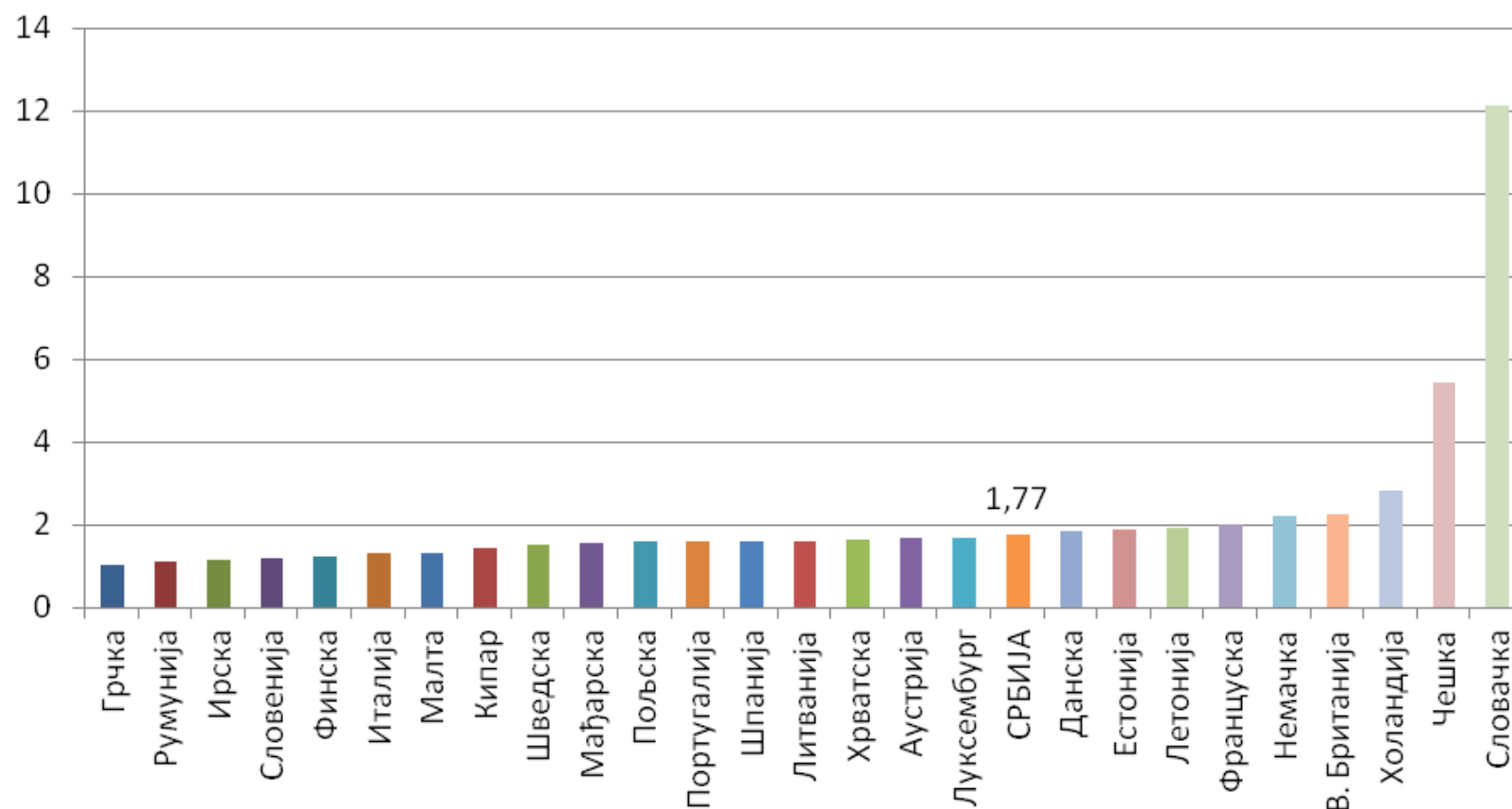
Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

Просечни трошкови ПГ (EUR/год) у 2017.

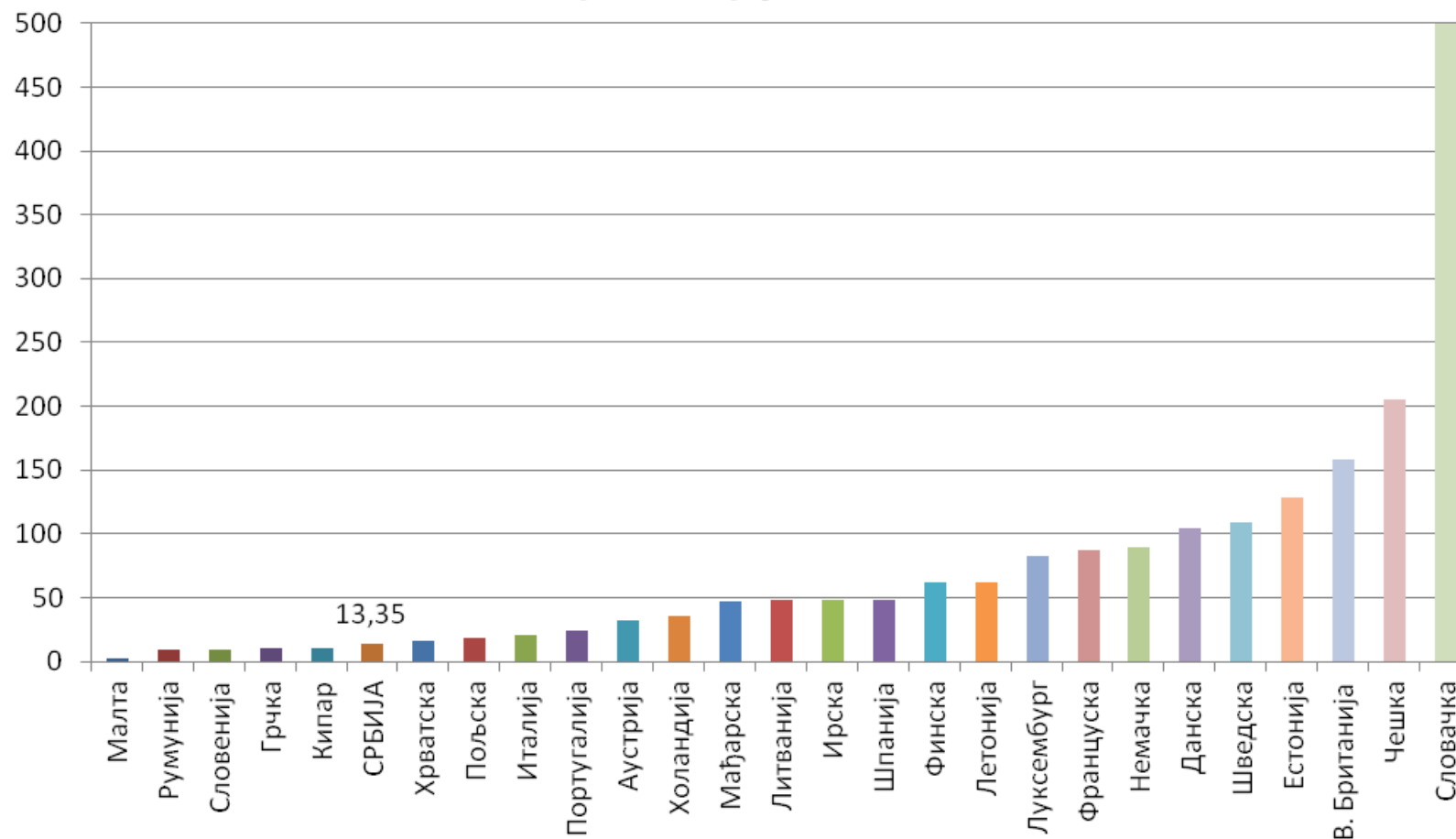
Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

Утрошак радне снаге (ГЈР) у 2017.

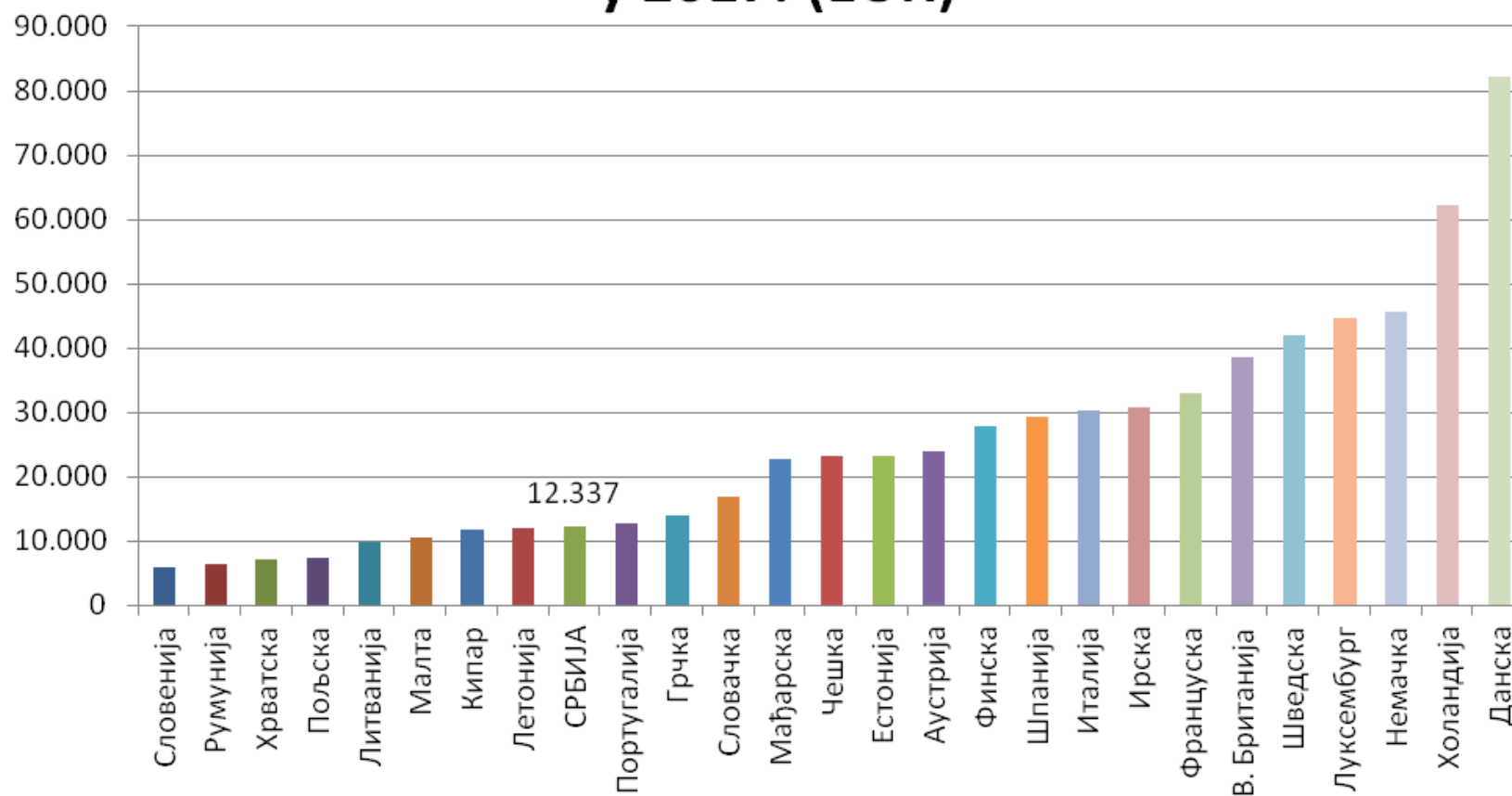
Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

**Просечно коришћено пољопривредно земљиште
(ha/ПГ) у 2017.**

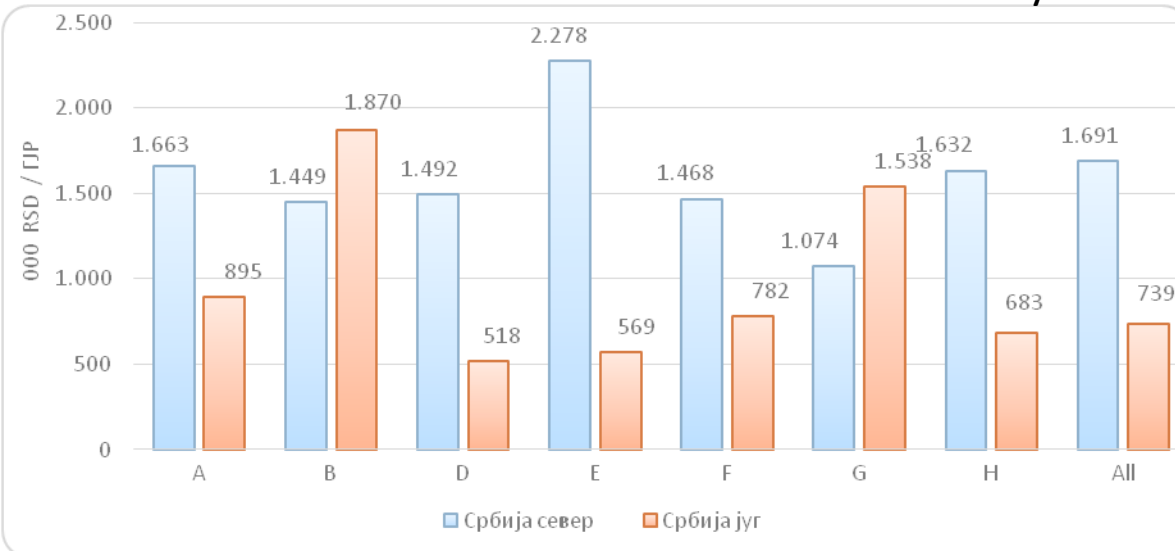
Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

Просек нето додате вредности ПГ-а у 2017. (EUR)

Нето додата вр. у Србији и Естонији

у 2018. години

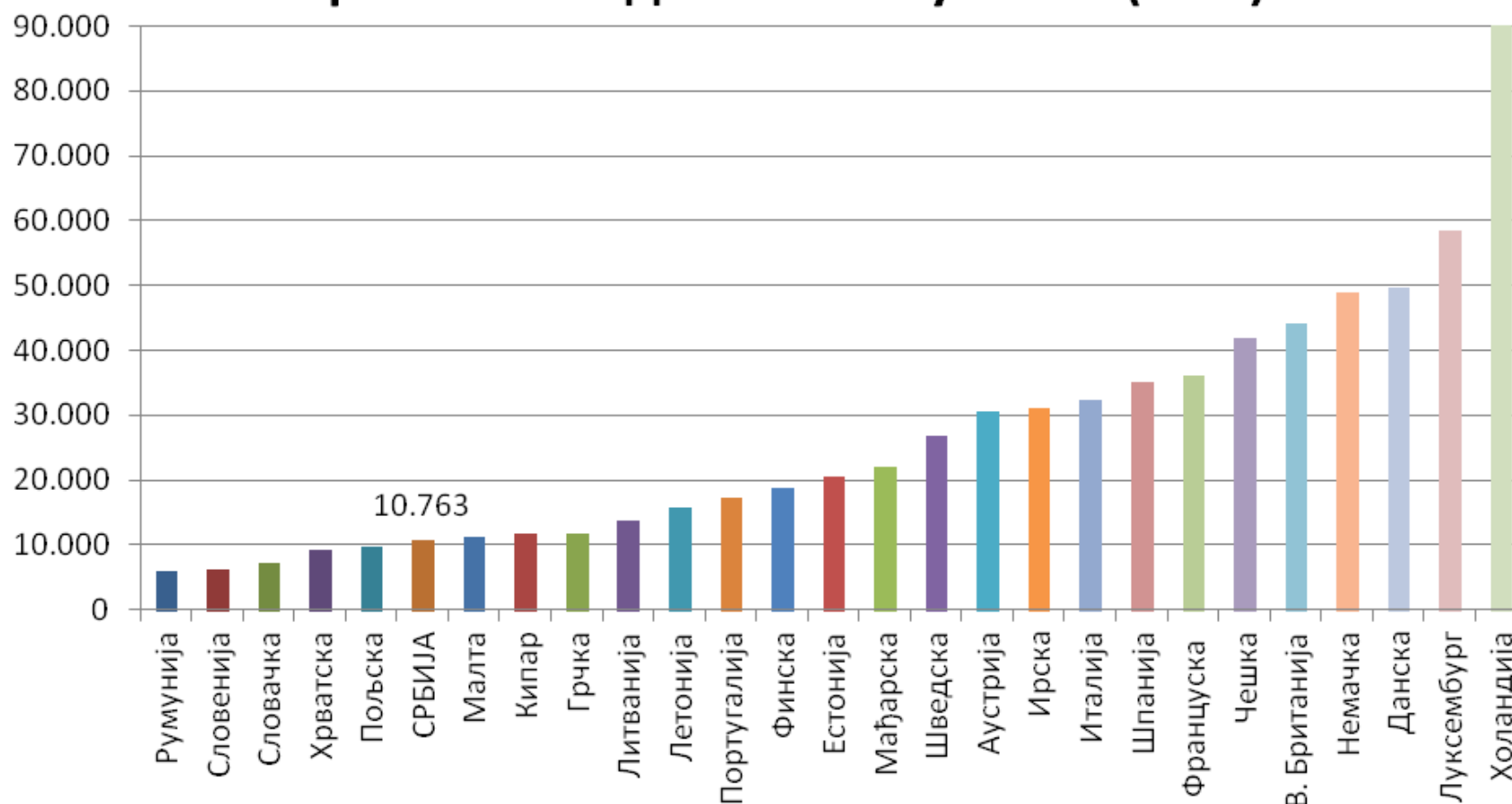

- A Ратарство
- B Хортикултура у заштићеном простору
- B Хортикултура на отвореном
- D Виноградарство
- D Воћарство
- E Млеко говедарство
- F Различита стока која се напаса
- G Свињарство
- O Живинарство
- H Мешовита ратарско-сточарска производња

Поређење ПГ Србије и ЕУ-28

Просек нето дохотка ПГ у 2017. (EUR)

Техничка ефикасност ТП8

Тип пољопривредне производње	Техничка ефикасност (2017)		
	Србија	Хрватска	Естонија
Производња млека	0,258	0,253	0,511
Ратарство	0,309	0,319	0,426
Сточарство са испашом	0,268	0,255	0,337
Хортикултура	0,418	0,357	0,476
Мешовита биљна и сточарска производња	0,304	0,294	0,452
Воћарство и виноградарство	0,395	0,396	0,481
Свињарство	0,432	0,320	0,875
Живинарство	0,694	0,638	0,757
ПРОСЕК:	0,316	0,310	0,440